

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Centvriæ Selectorvm Casvvm Conscientiæ. I. II. III.tia

Burghaber, Adam

Fribvrgi Brisgoiæ, 1665

11. Basiliscvs Iudex detentum in carcere Basilium nouit ex priuata & certa scientia innocentem; quia tamen allegata & probata illum ostendunt reum, & adhibita media ad eius liberationem nihil ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-40942

si v. g. in monstro solum caput sit ferinum, cætera autem omnia humanam formam præferant, plerique volunt, baptismum sub conditione administrari debere, vt videre est apud Layman *L. 5. Tr. 2. C. 6. n. 13.* Item ob dubium debitæ dispositionis in suscipiente Sacramentum Pœnitentiæ in aliquibus casibus administrari potest sub conditione, vt omnes concedunt. Ergo etiam in præsentî ob dubium tum de consensu, tum de dispositione requisita Sacramentum Baptismi sub conditione administrari potest; sic enim ex vna parte irreuerentia cauetur Sacramenti: ex altera verò debitè succurritur animæ periculo. Et ex his patet etiam ad fundamenta oppositarum illarum opinionum.

XI. *Basiliscus Iudex ex priuata & certissima sententia scit, Basilium, qui in carcere detinetur, esse innocentem, quem tamen testes & aliæ probationes legitimæ planè probârunt homicidam. Queritur. Vtrum Basiliscus morti adiudicare Basilium possit?*

Videtur non posse. Ita Abbas, Rosell. Angelus, Lyranus, Sà & alij apud Covarr. *L. 1. variar. c. 1. n. 3. & 6.* quibus accedunt Sylvius in 2. 2. *D. Thom. q. 66. art. 2. conclus. 2.* Petrus Navarr. *L. 2. de Restit. c. 3. n. 161.* & præter alios Lessius *L. 2. de Iust. c. 29. dub. 10. n. 78.* Mouentur. Tum quia occidere innocentem est intrinsecè malum, sicut cognoscere non

suam. Atqui nemo potest licitè cognoscere non suam quantumvis, vt talis, per testes legitimè probetur, & à Iudice comprobetur. Ergo &c. Tum quia medium, quod fini intento certò cognoscitur contrarium, non debet adhiberi, etiamsi aliàs communiter adhiberi soleat. Atqui allegata & probata, secundum quæ alioquin communiter sententia ferri consuevit, non sunt media, vt veritas innotescat, Ergo &c. Tum quia per Epykiam in hoc casu prudenter conijcitur, eam esse Legislatoris mentem, vt veritas præualeat publicè allegatis & probatis.

Resp. 1. Basiliscum, antequam aliquid pronuntiet, teneri adhibere omnia media, quibus innocentem Basilium è mortis periculo liberet. Sumitur hæc responsio ex lege charitatis, quâ iubemur auertere graue damnum proximi, præsertim iniustum; in quem sensum intelligendum illud Christi Luc. 6. *nolite iudicare, & non iudicabimini: nolite condemnare & non condemnabimini &c.* Media autem communiter afferuntur ista: auertere accusatorem ab accusatione: testes diligenter examinare ad deprehendendum iudicium variationis & falsitatis: providere, vt iidem per prudentes corrigantur: litem protrahere: carcerem aperire, & dare locum fugæ: causam ad Iudicem Superiorem remittere: demum, si hæc omnia non sufficiant liberando reo, abdicare se officio &c.

Resp,

Resp. 2. Si Basiliscus pleraque hæc, aliàque media adhibuit, nihilque ijs effecit: nimis autem incommodum & arduum accidat, officium Iudicis deponere, posse ipsum iuxta allegata & probata procedere, & Basilium, quem priuatim innocentem novit, publicâ sententiâ morti adiudicare. Ita S. Thom. 2. 2. Q. 67. art. 2. Caiet. Bannez, Salonius, Aragon. Sotus de Iust. L. 5. q. 4. art. 2. Valent. Tom 2. D. 5. q. 11. pun. 2. Azor P. 1. L. 2. c. 17. quest. 8. Tanner Tom. 3. D. 4. Q. 4. dub. 2. n. 51. Covarr. lo. cit. Baldellus L. 4. Theolog. Moral. D. 15. n. 24. & hoc teste aliquamplures. Ratio est. Tum quia Iudex in ferenda sententia publicam personam, & quidem ipsius communitatis gerit. Ergo prudenter & rationaliter uti potest scientiâ publicâ, quæ ipsi communitati probabilis redditur. Tum quia occidens aggressorem in sui defensionem non peccat, ut habet communis Theologorum, cum directè non intendat occisionem alterius, sed sui defensionem. Ergo etiam Iudex per allegata & probata procedens damnansq; innocentem non peccat, cum itidem directè non intendat innocentem occidere, sed fungi officio publico, & seruare iuris ordinem. Tum quia ex communi ferè doctrina potest Iudex secundùm allegata & probata aliquem damnare pœnâ exilij, aut pecuniariâ, quem ex priuatâ scientiâ nouit innocentem. Ergo

etiam pœnâ mortis, quæ enim disparitas? Tū denique quia charitas non obligat iudicem ad liberandum innocentem cum tanto dispendio & incommodo proprio, quando ipse non est in culpa, sed alij, cū præsertim innocentia non consuleretur, etiamsi Basiliscus officio cederet, sed ab alio successore Basilius idem damnum pateretur.

Ad primum in contrarium negamus, intrinsicè esse malum, damnare innocentem, qui legitimè probatur nocens. Negamus etiam institutam paritatem vel ex eo, quod in casu matrimonij omnis omnino desit auctoritas, cui coniux practicè se cōformare possit: quod secus est in iudice, qui defectus auctoritatis signum est latentis intrinsicæ rationis & disparitatis; esto fortè nondum ista sufficienter sit ostensa, vt opinatur Card. de Lugo *de Iustit. D. 37. à num. 43.* qui idcirco cum nonnullis distinguens dissentit à nobis in causis criminalibus: consentit in ciuilibus. Sed iam diximus rationem disparitatis solidam afferri non posse. *Ad secundum* dicimus, medium non adhiberi imprudenter, si ad finem immediatum & minùs principalem est quidem inutile: attamen vtile, imò necessarium ad finem principalem, qui in re præsentis est publica obseruatio iustitiæ & legitimi processûs in humanis iudicijs. *Ad tertium*, non esse locum *Epykiæ*, vbi constat contrarium tum ex ve

bis legis, tū ex naturali ratione etiam secundum præsentis rerum circumstantias.

XII. *Bassus singulari affectu fertur erga certam quandam Ecclesiam Ordinis Mendicantium, in eaque confessiones & communiones suas peragere solet; & cum nuper festum B. V. Mariæ Annuntiatae in tempus Paschale incidit, sumptū ibidem S. Communionem non reperit eandem amplius in sua Parochiali Ecclesia. Queritur. Vtrum præcepto annuæ Communionis satisfecerit?*

Videtur satisfecisse. Ita Rodriquez Tom. 1. *Quest. Regul. quest. 56. art. 3.* Beia in *Respons. part. 4. casu 4.* Sorbo in *compendio priuil. V. Communicare.* Vega 4 *Part. Casuum Conscientia. casu 4.* & alij apud Dianam P. 2. Tr. 14. *Resol. 73.* & P. 6. Tr. 7. *Resol. 58.* Mouentur maximè ex eo, quod Nicolaus V. concesserit Monasterio B. Mariæ de Cuadalupe, ut omnes Christi fideles illuc confluentes possint Eucharistiam ibidem sumere, etiam in Paschate, & satisfacere præcepto annuæ Communionis; quam dein concessionem Pius IV. & Pius V. extenderunt ad omnia monasteria illius ordinis S. Hieronymi. Quo posito, clarè infertur, omnes alios Religiosos per priuilegiorum communicationem eadem potestate frui. Nec refert, quod fortè priuilegio hoc non fuerint vsi, quia, ut docetur de LL. per non vsu non amittitur priuilegium in grauamen aliorum non cedens, quale est præsens.